

ת"פ 29047/01/11 - מדינת ישראל נגד מחמד אבו רמילה

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 29047-01-11 מדינת ישראל נ' אבו רמילה 22 אוקטובר 2014

בפני בעניין: כב' השופטת חגית מאק-קלמנוביץ, ס. נשיא מדינת ישראל ע"י פרקליטות מחוז ירושלים (פלילי)

נגד מחמד אבו רמילה ע"י ב"כ עו"ד אנוור בשיר

גזר דין

העובדות וטענות הצדדים

1. הנאשם הורשע לאחר ניהול הוכחות בשלושה אישומים שייחסו לו עבירות לפי חוק מע"מ ופקודת מס הכנסה, כפי שפורט בכתב האישום ובהכרעת הדין. האישומים מתייחסים לשנים 2003, 2004, 2005. על פי כתב האישום והכרעת הדין, הנאשם היה בעל עסק להובלת פירות וירקות, ועשה כך בעזרת משאיות שבבעלותו, בעצמו ובסיוע עובדים נוספים. במהלך עבודתו הנאשם עסק בהחזרת משטחים להובלת סחורה, הניתנים לו תמורת פיקדון, כשהפיקדון מוחזר בעת החזרת המשטחים. הנאשם לא רשם בספריו את ההכנסות מהחזרת המשטחים, וכן נהג להזדהות בשמות שונים בעת החזרת משטחים, כך שהשיקים שקיבל תמורתם לא נרשמו על שמו. הנאשם לא דיווח על הכנסות אלה לרשויות מס הכנסה ומע"מ. בסך הכל העלים הנאשם בשלוש השנים נשוא כתב האישום סכום של כ-440,000 ₪.

2. המאשימה טענה כי יש להטיל על הנאשם עונש של מאסר בפועל, קנס ומאסר על תנאי, וכי מתחם הענישה החל נע בין 8 לבין 24 חודשי מאסר, כשהנאשם מצוי באמצע המתחם. ב"כ המאשימה טענה כי הנאשם ביצע את העבירות בתחכום בכך שהזדהה בשם אחר, ובכך הקשה על גילויין. היא ציננה כי העבירות בוצעו לאורך זמן, במשך שלוש שנים, וכן כי הנאשם בחר לנהל הוכחות ולא הסיר את המחדל. מאידך גיסא ציינה כי לנאשם אין הרשעות קודמות, וכי כתב האישום הוגש בחלוף זמן מביצוע העבירות. באשר לגילו של הנאשם, יליד 1947, ב"כ המאשימה טענה כי בעבירות מס אין לייחס משקל רב להעדר עבר פלילי ולנסיבות אישיות. היא הפנתה בעניין זה לפסיקה ברע"פ 7790/13, יצחק חיים נ' מדינת ישראל, ורע"פ 674/13, יורי ליטווק נ' מדינת ישראל.

3. ב"כ הנאשם ייחד חלק ניכר מטיעונו לעונש לכך שהרווח הכספי שנוצר לנאשם לא היה גדול, מאחר שתמורת כל משטח קיבל סכום של 2 ₪ בלבד. לטענתו רווחיו של הנאשם לכל התקופה הנדונה מגיעים לסכום של כ-52,000 ₪ בלבד, והמאשימה יכולה היתה לסיים את ההליך בכופר ללא הגשת כתב אישום.

ב"כ הנשם ציין כי הנאשם ניהל עסק גדול של הובלת פירות וירקות, באמצעות שלוש או ארבע משאיות ומספר

גדול של עובדים, ודיווח על הכנסותיו בסכומים של עשרות אלפי ₪ בחודש. לטענת הסניגור הנאשם לא היה מודע לחובתו לשלם מיסים בגין הכנסה זו, והוא לא קיבל ייעוץ מקצועי מתאים מאנשי המקצוע שבהם נעזר.

הסניגור הוסיף עוד כי עסקיו של הנאשם קרסו, כיום הוא נתמך על ידי בני משפחה, חולה ומותש וזכרונו נפגע, ועל כן אין לצפות ממנו כיום להתגונן בנוגע למעשים שבוצעו לפני למעלה מעשר שנים. לאחר הדין הגיש ב"כ הנאשם (באישור) מסמכים רפואיים המצביעים על כך שהנאשם סובל מפריצת דיסק וכאבי גב והוא בטיפול רפואי כבר תקופה ארוכה. הוא הפנה לפסיקה שבה הוטלו עונשים של עבודות שירות בעבירות מס, וטען כי מקרה זה אינו חמור וכי מתחם הענישה נע בין שישה חודשי עבודות שירות לבין שני חודשי מאסר בפועל ממש.

דין והכרעה

מתחם הענישה ההולם

4. נפסק לא אחת כי העונש הראוי בעבירות מס מהותיות הוא עונש מאסר בפועל, שיש בו כדי ליצור את ההרתעה הנדרשת מפני ביצוע עבירות אלו (ראו, לדוגמא, ע"פ 6474/03, יוסף מלכה נ' מדינת ישראל; רע"פ 1546/05, יהודה שמחוני נ' מדינת ישראל).

מבחינת הערכים המוגנים, עבירות המס המהותיות הן למעשה עבירות של שליחת יד בכספי הציבור, החמורה לא פחות משליחת יד ברכושו של אדם פרטי. תופעת ההון השחור והסחר בו פוגעות בחיי הכלכלה והמסחר, מצמצמות את גביית המיסים המשמשת את המדינה למימון פעולותיה השונות ופוגעות פגיעה קשה בשוויון בנטל המוטל על אזרחי המדינה.

עם זאת, בתיק שבפני יש להביא בחשבון כי התקופה אליה מתייחס כתב האישום אינה ארוכה במיוחד, שלוש שנים בלבד, סכומי ההכנסות המיוחדים לנאשם אף הם אינם גדולים במיוחד ביחס לתיקים מסוג זה, וכמו כן אין מדובר בעיסוק עיקרי של הנאשם אלא בענף צדדי יחסית של עסקיו. שכן כפי שציינתי, עסקו העיקרי של הנאשם היה בהובלת פירות וירקות, וכתב האישום מתייחס להחזרת המשטחים בלבד. אמנם עיסוק זה קשור לעיסוקו העיקרי של הנאשם כמשווק פירות וירקות, אך לא לליבת העסק. מאידך, קיימת חומרה בכך שהנאשם הזדהה בשם אחר, באופן שיש בו להעיד על תחכום מסויים.

לאור האמור אני סבורה שמתחם הענישה בתיק נע בין ארבעה לבין שמונה עשר חודשי מאסר. במקרים מתאימים ניתן לרצות את המאסר בעבודות שירות.

שיקולים במסגרת המתחם

בעניינינו, הנאשם ללא עבר פלילי, מבוגר ולוקה בבריאותו. אמנם נפסק כי משקלן של נסיבות אישיות כאלה מוגבל ויש להעדיף בדרך כלל את המטרות האחרות של הענישה, אולם גם אם משקלן מועט אין להתעלם מנסיבות אלו.

כאמור, סכומי המס שהועלמו אינם גדולים במיוחד ביחס לתיקים כגון זה. המבחן בקביעת האחריות הפלילית הוא מבחן ההכנסה ולא מבחן הרווח. אולם במסגרת שיקולי הענישה יש לייחס משקל גם להיקף הרווחים שנוצרו לנאשם. במקרה זה, הנאשם מסר נתונים שלא הוכחו ביחס להיקף רווחיו, מהם עולה כי הרווח (הגולמי) שנוצר לו

עומד על שני ₪ לכל משטח שעבורו הפקיד 17 ₪, כך שסכומי הרווחים אכן אינם גבוהים.

שיקול נוסף ומרכזי שיש לייחס לו משקל ממשי הוא העיכוב בהגשת כתב האישום. אינני מביאה בחשבון את הזמן שעבר מאז ביצוע העבירות ועד חשיפתן. אולם על פי עובדות כתב האישום הנאשם נחקר בשנת 2005, וכתב האישום הוגש בשנת 2011, ותקופה ממושכת זו יש לזקוף לזכותו של הנאשם.

לחובת הנאשם עומדת העובדה שנמנע מלהסדיר את חובו ולא הסיר את המחדלים, כך שהפגיעה באוצר המדינה ובכלל החברה עודנה עומדת. אולם שיקול זה יכול שיבוא לביטוי בענישה כספית ולא דוקא במשך המאסר שיוטל על הנאשם.

לאור האמור אני סבורה שהעונש הראוי במקרה זה מצוי בתחתית מתחם הענישה.

בהחלטה מיום 10.4.14 הפניתי את הנאשם לממונה על עבודות השירות לבדוק את התאמתו. לאחר דחיה שניתנה לנאשם על מנת לאפשר לו להמציא מסמכים רפואיים, הוגשה חוות דעת שלפיה מצבו הרפואי של הנאשם אינו מאפשר לו לרצות את העונש בעבודות שירות.

היום, במועד שנקבע למתן גזר הדין, התקבלה חוות דעת עדכנית של הממונה על עבודות השירות לאחר שאתמול נשלחו אל הממונה מסמכים רפואיים נוספים. הנאשם נמצא מתאים לביצוע עבודות השירות אם כי הערכת הממונה סקפטית.

לאור האמור אני דנה את הנאשם לעונש כדלקמן:

1. מאסר בפועל שירוצה בעבודות שירות למשך שישה חודשים. הנאשם יתייצב לריצוי העונש ביום 9.12.14 שעה 9:00 במפקדת מחוז דרום בשב"ס. מובהר לנאשם כי עליו להקפיד על התנאים שייקבעו על ידי הממונה וכל הפרה עלולה להביא לנקיטת הליכים משמעותיים ואף לריצוי העונש במאסר ממש.
2. קנס בסך 40,000 ₪ שישולם בעשרה תשלומים שווים ורצופים החל מיום 1.12.14 ובכל 1 לחודש בחודשים שלאחר מכן. אם הקנס לא ישולם עד תום המועד ירצה הנאשם ארבעה חודשי מאסר תמורתו.
3. מאסר על תנאי לארבעה חודשים למשך שלוש שנים על כל עבירה לפי סעיף 220 לפקודת מס הכנסה.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בירושלים בתוך 45 יום.

ניתן היום, כ"ח תשרי תשע"ה 22 באוקטובר 2014, בנוכחות הצדדים.